

Ridepidsken.

(Af Hother Tønderlund.)

(Sluttet.)

Det følgende Foraar brød Krigen ud. Gamle Olsen gik tilsoes, Richard tog Musketten og drog med som Frivillig, og jeg sagde for lang Tid Farvel til Nyboder. I Sommeren 1849 traf jeg uformodet atter sammen med Richard Olsen. Han var bleven Sergeant og hædret med Sølvkorset, hans Foresatte holdt meget af ham, og Soldaterne havde stor Tillid til ham; men over hans Væsen var der udbredt en dyb Alvor, der gjorde, at Ingen ret sluttede sig til ham. Han gik mest ene og syntes at befinde sig bedst derved. Engang vi kom til at tale sammen, spurgte jeg til hans gamle Moder. Jeg mente, det maatte være haardt for hende at sidde ene hjemme med Rollingerne, medens Mand og Søn hver paa sin Viis kæmpede for Fædrelandet. Han takkede for Efterspørgselen og sagde, hun havde det godt, hun var rask, og Folk vare meget gode imod hende. Da han sagde det, blussede hans solbrændte Kind. Jeg, som kjendte en Del af hans Historie, tvivlede ikke paa, hvem disse »Folk« vare; men da jeg ikke vilde oppripe et Saar, der mulig endnu ikke var fuldkommen lægt, gik jeg over til andre Gjenstande.

Vi hørte begge til Ryes Corps, der langsomt trak sig tilbage gennem Nørrejylland, forfulgt af den mange Gange overlegne Fjende. Om alvorlig Modstand kunde der ikke være Tale; det gjaldt blot om at besværliggjøre de ubudne Gjester Veien, at matte og sinke dem og bortdrage deres Opmærksomhed fra Foretagender, som andets iværksattes. Større Sammenstød fandt derfor sjældent Sted, men desoftere forefaldt mindre Skjærmydler, snart heldige, snart uheldige for os. Hvordan Udfaldet end var, maatte vi imidlertid altid tilbage. Fra et høiere Standpunkt betragtet var Toget glimrende; men hvert smukt en Manoeuvre end bliver udført, hvormegen Hæder den end kaster over Anfører og Soldater, for den Underordnede, der ikke kan overse Tingenes Gang i dens Helhed, er der altid noget Trykkende og Nedslaende i et vedvarende Tilbagetog. Soldaten og Skuespilleren give begge deres Person tilbedste; de maae øieblikkeligt høste Lønnen for deres Arbeide, dersom de skulle finde sig tilfredse. Det nytter kun lidet, at Historien og Kritiken bagefter fortælle, at de have ageret ypperligt. Et rask »Fremad« virker som en berusende Applaus; et Tilbagetog er en haard Prøve, det er Ildprøven for Krigeren, og der skal et ikke ringe Fond af Fornøgtelse og Tillidsfuldhed til, hvis Mod og Disciplin skulle bevares usvækkede. Ialtfald lider det gode Humeur let et Knæk, og det spiller i Krigen en ikke uvigtig Rolle. En Spøg letter mangen Byrde og hjælper gennem mangt et Uføre; en god Spøg gjør ofte mere Gavn end en velrettet Kugle.

Vore Soldater havde slet ikke Lyst til at spøge, da vi en Aften naaede vor Leirplads i en lille Skov. Compagniet havde haft et Sammenstød med Fjenden; allerede tidligt paa Dagen havde der udviklet sig en mere end sædvanlig livlig Fegting, Fjendens Hd gjorde lyst i Rækkeme, og hvor tappert den lille Flok end holdt Stand, maatte den dog vige for Overmagten, der vedblev Forfølgelsen, indtil vi endelig henimod Aften fandt Tilflugt i Skoven. Mandskabet var saa udmattet, at det hverken tænkte paa Spise eller Drikke, det kastede sig paa Jorden for at søge den Hvile, det saa hellig trængte til, og som maaskee snart atter skulde blive afbrudt. Det var et smukt Syn at see de hvilende Grupper i de forskjellige Stillinger spredte over den friske Skovbund, medens den nedgaaende Sols Straaler smuttede ind under Kronerne, tegnede lange mørke Striber af Stammerne, som Skygger i en uhyre Søilegang, glimtede paa Bajonetterne af de i Pyramider satte Geværer og gød sit milde Lys over det spraglede Blomstertæppe og de brunede Ansigter. Sønnen vilde ikke komme, dertil rullede Blodet endnu for rask i de svulmende Aarer; et Par Venner laae og smaasnakkede sammen.

»Har Du seet Noget til Jens Klinke?« spurgte en Undercorporal sin Sidemand og vendte sig om til ham, støttende Albuen mod Jorden og Hovedet i Haanden.

»Nei,« svarede den Anden, der strakte sig saa lang han var med Armene korslagte under Hovedet og Øinene i Trætøppene.

»Saa er han vel skudt!«

»Det er han vel,« mente den Anden, uden at røre sig af Stedet eller forandre en Mine. Det var jo kun en Ihverdagsbegivenhed.

»Og Hans Lillerup?« vedblev Undercorporalen.

»Han faldt nede i Mosen.«

»Døde han?«

»Det gjorde han vel, for han fik Kuglen lige

i Skallen, og Huen røg af ham, som var den dreven af et Boldtræ.«

»Herregud!«

»Der skal Flere den Vei.«

Der blev saa stille, at man kunde høre Myggene summe; Smaafluglene pippede i deres Reder, inden de satte sig til Ro. Han, der laa og kigede op i Træerne, havde formodentlig i Tankerne gjort en lang Reise; da han atter vendte sig til Kammeraten, vare de langt fra Krig og Mandefald.

»Jeg har slet ikke hørt Kukmand iaar; hvor mon han er henne?«

»Han er vel ogsaa skudt.«

Svaret var formodentlig givet hen i Vind og Veir, uden at han ret havde hørt Naboen's Spørgsmaal. Det gjorde et underligt Indtryk paa mig — Jens skudt, Hans skudt, stakkels Kukmand skudt, Død og Ødelæggelse overalt!

»Saa Du Sergeanten?« vedblev han, idet Tankerne vendte tilbage til Dagens Begivenheder. »Det var dog Pokker til Karl. Han stod i Ledgabet og fyrede og brød sig ikke større om Kuglerne, end var det Myg, der sværmede. — Hvor de have travlt iaften! Det skal sagtens være Regn imorgen,« afbrød han sig selv og slog med Haanden gennem Sværmen, der stod som en Sky over hans Hoved. »Saa det Kram stikker,« vedblev han og expederede En, der holdt Maaltid paa Næsen. — »En kan gjerne dække sig og behøver derfor ikke at være Kujon. Det staaer jo ogsaa i »Felttjenesten«. — Jeg puttede mig bag Jordvolden, men han stod i det aabne Gab, endda Kuglerne faldt som Hagl i en Tordenbyge.«

»Saa var det vel heller ikke værre,« indvendte den Anden tørt.

»Men justement saadan var det ogsaa,« paastod Undercorporalen, der blev ivrig i sin Fortælling, satte sig overende, rykkede et Græsstraa op og rullede Frøet af i Haanden. »Jeg har dog været med adskillige Gange, men engasinde er det gaaet varmere til end idag nede paa venstre Fløi. Kuglerne slog i Jordvolden, saa Støv og Snavs røg En i Øinene. — Jens Mosbo, der altid staaer og gaber, fik hele Munden fuld. Herreje, hvor han spyttede ad den Melgrød! — Alle skød efter Sergeanten. Det var ligesom han var kuglefast, ikke en Eneste ramte. Men lige i det der bliver blæst »Alle Mand tilbage,« hører jeg et Skrig og seer mig om — der ligger Olsen! I det Samme stormede Preusserne ind over Marken, saa maatte vi lade ham ligge. Der var lidt Liv i ham endnu, efter hvad jeg kunde skønne; men han er sagtens død.«

»Saa har Compagniet mistet sin bedste Mand,« sagde den Anden.

»Det kunde nok hændes,« mente Undercorporalen, gabede og strakte sig, som kunde det være paa Tide at sove.

Det var et Eftermæle i simple Ord, men saa smukt, Nogen kunde ønske. Ifølge det ventede jeg ikke at see Richard Olsen mere i denne Verden, og snart havde jeg rent glemt ham; men Skjelmen vilde det anderledes.

Nogle Aar efter Krigen gjorde jeg en Reise i Schweiz. Ved en Udflugt paa den deilige Lemansø kom jeg til Montreux. Det er en mageløs Plet; snottoppede Bjerge beskytte den, lyseblaae krystallklare Bølger kjæle for dens Fod; af den friske, milde Luft drikker den Syge Sundhed og Kraft, i dens stille Lunde drømmer Kjærligheden uforstyrret en evig Foraarsdrøm.

Her traf jeg Richard.

»Altsaa ikke død, som hele Compagniet troede!« udbrød jeg.

»Jeg kunde jo ikke faae Lov dertil, skjøndt jeg dengang gjerne havde villet,« sagde han med et kjærligt Smil til den smukke Kone, der klyngede sig til hans Arm. —

Da Fru Høeg blev Enke, eiede hun Intet undtagen to uforsørgede Pigebørn. Den Ældste blev nogle Aar efter gift med en Landmand i Jylland; den Yngste havde neppe naaet den voxne Alder, før hun af Moderen blev overtalt til at indgaae en i alle Henseende ulige Forbindelse med den allerode aldrende Mand, den rige Grosserer Villumsen. Fruen troede, at hun paa den Maade havde opfyldt sine Moderpligter. Det var et sørgeligt Ægteskab. Den unge Kone følte sig meget uheldig ved Siden af en Mand, der delte sin Tid mellem Forretninger og Bordets Glæder; sin eneste Trøst fandt hun i sine Børn. Strax efter Krigens Udbrud døde Villumsen. Hun bebreidede sig selv, at hun ikke var istand til at føle Sorg ved sine Børns Faders Baare; naar Alt kom til Alt, havde Villumsen dog paa sin Viis været god imod hende, han havde føiet hende i Alt, givet hende Alt — kun ikke Kjærlighed; thi den kjendte han ikke. Derfor havde Livet været hende tomt, trods al den Pragt, der omgav hende. Nogen Tid efter

fik hun en anden Sorg, hun mente en Himlens Straf for hendes Ligegyldighed ved Mandens Død. Fra Jylland modtog hun Underretning om, at Søsteren, hvem hun altid havde elsket høit, var meget syg og ønskede hendes Nærværelse. Trods Vinteren betænkte hun sig ikke paa at ile derhen. Vinteren gik, Vaaren kom uden at Faren for den Syge var overstaaet; da Søsteren endelig blev saa vel, at den unge Enke kunde tænke paa Hjemreisen, var Krigsskuepladsen rykket nær til Svogerens Gaard og alle Veie spærrede. Til denne Gaard bragtes den saarede Richard — Resten er det neppe nødvendigt at berette: hun gjenkjendte strax den unge Mand, men selv om han havde været hende vildfremmed, vilde hun have anset det som Pligt at yde Den, som led for Fædrelandet, den omhyggeligste Pleie. Richard havde et særligt Krav paa hendes Omhu; han havde frelst hendes Barn. Medens hun i Uger kæmpede med Døden om Byttet, lagde hun først ret Mærke til hans sjældent, smukke mandige Ansigt; hun kom til at tænke paa, hvor underligt deres Veie havde krydset hinanden; en levende Interesse for den Saarede vaagnede, det blev hende næsten som en Livsopgave at frelse ham fra Døden, hvormed stadige Tilbagefald truede; aldrig sad nogen omhyggeligere Pleierinde ved en Sygeseng.

»Hende kan jeg takke for, at jeg lever,« sluttede Richard.

»Og Dig kan jeg takke for, at jeg har lært, hvad Livet har at betyde,« tilføjede hun. —

Ved min Hjemreise maatte jeg love at besøge de Gamle i Nyboder og bringe dem en Hilsen fra det lykkelige Ægtepar, som havde besluttet at henleve Honningmaanederne i Udlandet, men som allerede havde levet der Aar, uden at Honningen var bortdunstet. Den lille Stue var uforandret, kun havde Malerisamlingen over Sofaen modtaget en Forøgelse af to Portraiter, hvis Originaler jeg nylig havde taget Afsked med ved Lemansøen. Ved min Indtrædelse sad Konen med sit Arbeide, Manden med sin Bog og studerede »Den danske Lods«. Det kunde ikke undgaae min Opmærksomhed, at han var bleven gammel og hans Træk slappe — hvormeget han studerer, frygter jeg for, der ligger Grunde klods forud, som ingen Lods kan hjælpe ham over. Da jeg bragte min Hilsen, lavedes han op og blev næsten som tidligere.

»Han kan rigtignok sige, han har skudt Pappegøien,« udbrød Olsen. »Saadan en velsignet Kone — den fineste Dame jeg nogensinde har seet! Hvem skulde have tænkt det om Richard.«

»Hvorfor ikke om Richard?« raabte Konen med Øinene fulde af Glædestaarer. »Netop om ham! Er der Nogen, som fortjener at være lykkelig, er det den kjære Dreng. Men Du har nu aldrig kunnet lide ham.«

»Ikke kunnet lide ham?« afbrød Olsen. »Sikken Snak! Jeg hegler ikke over ham, som Du; men jeg holder af ham, som af de andre Unger; jeg kunde kun ikke lide, at han fra Barndommen led af denne Vandskræk. Løierligt er det dog, at han, en stakkels Nybodersdreng, er kommen saadan tilveirs. Havde han endda været Matros — det har man før hørt — see der var nu Peder Wessel! — men en Sadelmager! Hvem skulde have troet det! Men Vorherre er en klog Mand; han veed bedst, hvad der baader Enhver, og gjør tidt det Store ud af det Smaa. Hvem veed om Alt det var skeet, hvis Klaus ikke havde skullet fingerere med Pidsken. — Alt det Vrøvl vi forresten havde for den Ridepidsk!«

Gaade.

Med Skæg og uden Skæg man seer det Hele,
Men det kan ikke siges om de Dele,
Der skulle gjettes som de sidste Tvende,
Hvis Dage yderst tragisk vilde ende,
Naar i en Uge blot totalt man snød dem
For, hvad til Gjetning først og sidst man bød Dem.

s-r.

Opløsning paa Gaaden i Nr. 563:

Sennepskagen.

Opløst af Bos, Conditoren og Apothekeren, Illeren alene i Korsør.
Opløst paa Vers af P. Rota.

Døde.

Geheimconferensraad Christian Jacob Cosmus Bræstrup, Overpresident i Kjøbenhavn, St. af D., D. M. pp., † 11 Juli, 60½ Aar.
(Hans Portrait og Biografi findes i vort Nr. 64.)

Professor Christian Albrecht Jensen, berømt Portraitmaler, Medlem af Konstakademiet i Kjøbenhavn, R. af D., † 13 Juli, 78 Aar.

Verdens-Barometret.

London	14	Juli	3 pCt. Consols . . . 92¾.
Paris	-	-	3 - Renten . . . 70. 60.
Wien	13	-	Øster. Statsbane . . 318.
Berlin	-	-	5 pCt. Statslaan 1859 99¾/4.
Kjøbenhavn	15	-	4 - kgl. Obligat. . 82¼/4.